



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr.640 din 16.09.2020

Dosar nr.: 69/2020

Petiția nr.: 1024/13.02.2020

Petentă:

Reclamată: SC Uniqa Asigurări S.A.

Obiect: atingerea demnității pe criteriul etnic

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. SC Uniqa Asigurări S.A. cu sediul București, str. Nicolae Caramfil nr.25, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Sesizarea vizează lezarea demnității prin motivarea apelului de către reclamat la adresa petentei, persoană de etnie romă.

III. Procedura de citare

4. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

5. Părțile au fost de acord.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Petenta, victima unui accident rutier în anul 2016, parte civilă în dosarul 5265/269/2016 aflat pe rolul Curții de Apel București, susține că partea reclamată și-a motivat acțiunea de apel prin materiale și expresii denigratoare la adresa sa. Astfel, petenta arată că societatea de asigurări, prin avocat, a discriminat-o pe criteriul etnic și a statutului social susținând că nu merită despăgubirile civile întrucât ar urma să se îmbogățească.

“*locuiește împreună cu familia într-o zonă periferică din Chirnogi, Oltenița. Casa în care locuiește este situată pe o stradă nesfătată, într-o zonă locuită în mare parte de etnici romi (a se vede foto și înregistrări video din data de 29.07.2019 – Proba 1). nu are o calificare profesională,*

nu a fost înregistrată vreodată cu venituri și nu a fost angajată niciodată. De altfel, din verificările efectuate s-a constatat că niciunul dintre membrii familiei acesteia nu sunt ngajați și nu lucrează. Judecătorul fondului a ignorat criteriul contextului economic și social în care se află partea civilă și a acordat despăgubiri într-un cunatum care va conduce la îmbogățirea acesteia (19.459,73 lei despăgubiri materiale, 5000 lei/rentă lună pe tot restul vieții și 700.000 EUR). Concluzionând, vă solicităm să observați că despăgubirile acordate de instanță depășesc cu mult efectul unei măsuri compensatorii (de alinre), conducând în realitate la o modificare a statutului social și la o îmbogățire a părții civile. ”

Sușinerile reclamatei

7. Reclamata solicită respingerea petiției ca neîntemeiată din următoarele considerente: În motivele de apel s-au prezentat demersurile făcute de petentă în vederea obținerii unor despăgubiri morale nejustificat de mari. Astfel, se arată că din dorința de a obține despăgubiri morale și materiale mai mari decât cele ce s-ar fi convenit în mod normal, petenta, prin avocați, a prezentat în fața instanței o situație faptică neadevărată, respectiv faptul că nu mai poate merge sau păși fără cârje ori o persoană de sprijin, nu mai poate lucra, nu mai poate purta vestimentație scurtă, nu mai poate face copii.

8. Urmare a unor suspiciuni de fraudă în ceea ce o privește pe petentă, reclamata a decis să efectueze o anchetă cu privire la situația medicală, familială și socială a acesteia. În urma investigațiilor efectuate, echipa de antifraudă din cadrul societății reclamate, a descoperit că situația este total diferită de cea relatată, respectiv faptul că petenta se deplasează singură, fără ajutorul altor persoane sau a cârjelor, urcă și coboară scări, poartă vestimentație scurtă/strâmtă și pantofi cu toc, participă la evenimente sociale (nunți, petreceri), mai mult, petenta urmează cursurile unei școli de șoferi urmând a susține examenul pentru obținerea permisului de conducere.

Reclamata susține că a formulat apelul expunând situația relă și nu a susținut niciodată faptul că petenta nu merita să primească despăgubiri, însă despăgubirile trebuie să fie acordate într-o manieră echilibrată și care să reflecte situația reală în care se află persoana vătămată.

9. În ceea ce privește situația de discriminare invocată de petentă, reclamata susține că referirile făcute la statutul etnic și social al acesteia sunt dintre cele sunt specifice unui litigiu penal și ele nu au fost făcute în scop denigrator sau discriminatoriu. Necesitatea acordării daunelor morale într-un cunatum care să nu conducă la modificarea statutului social al victimei (îmbogățirea acesteia) reprezintă un criteriu folosit în mod frecvent în practica instanțelor, și nu are legătură cu etnia victimei (vezi la dosar Decizii cu titlu de exemplu).

De asemenea, reclamata susține faptul că prezentarea situației medicale, familiale și sociale a petentei a fost făcută în scopul aflării adevărului și pentru o bună soluționare a dosarului nr. 5265/269/2018, iar nu în scopul defăimării petentei.

VI. Motivele de fapt și de drept

10. Sub aspectul fondului petiției dedus soluționării, Colegiul reține că petenta invocă vătămarea drepturilor sale prin supunerea la un tratament inegal și injust de către avocatul reclamatei în motivele de apel în fața instanței judecătorești. În esență, se impută caracterul discriminatoriu al susținerilor apărătorului reclamatei, în cursul procesului civil la care se face referire pe fond. Astfel, petenta arată că reclamatul a invocat etnia și statutul social în apărări, mai precis în apel, pentru a face instanța să creadă că petenta nu merită despăgubirile civile întrucât ar urmă să se

îmbogățească necuvenit (petenta victima unui accident rutier a mințit instanța de fond că nu mai poate merge neînsoțită, nu mai poate face copii, nu mai poate lucra niciodată, etc).

11. Colegiul se raportează la art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării și precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

12. De asemenea, Colegiul director ia act că în sistemul Constituției României, justiția este una din garanțiile exercitării efective a drepturilor și libertăților cetățenești. Acest rol se motivează prin locul autorităților judecătorești în sistemul puterilor statale și prin funcțiile lor. Principiul liberului acces la justiție se aplică indiferent de calitatea persoanei protejate și permite accesul la justiție pentru apărarea oricărui drept sau a oricărei libertăți și a oricărui interes legitim, fără deosebire dacă acestea rezultă din Constituție sau din alte legi. De asemenea, nicio lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.

13. În raport cu obiectul plângerii se pune întrebarea legitimă, în ce măsură C.N.C.D. poate cenzura și declanșa o procedură ce implică răspunderea contravențională corelativ modalității în care persoana protejată, indiferent de calitatea sa, se adresează justiției pentru apărarea oricărui drept și a oricărui interes legitim. Această întrebare se justifică cu atât mai mult cu cât, în raport cu fondul plângerii, Colegiul este practic chemat să analizeze temeiurile de fapt și de drept ale unor acțiuni promovate în fața instanțelor de judecată.

În altă ordine de idei, atât timp cât sunt puse în discuție susținerile unui apărător ales, în prezenta speță, cele cuprinse în înscrisurile înaintate instanțelor judecătorești, în legătură cu cauzele pe care le reprezintă, C.N.C.D. ar trebui să se substituie Baroului respectiv a instanței de judecată pentru a analiza apărările și justificarea argumentelor de facto și de jure în legătură cu respectivele apărări.

Or, în susținerea plângerii sale, petenta depune la dosar Acțiunea de apel formulată de reclamată, prin apărător ales, de admitere a pelului promovat împotriva Hotărârii de fond, prin care face referire la statutul social și etnia acesteia arătând că *locuiește împreună cu familia într-o zonă periferică din Chirnovi, Oltenița. Casa în care locuiește este situată pe o stradă nesfătată, într-o zonă locuită în mare parte de etnici romi (a se vede foto și înregistrări video din data de 29.07.2019 – Proba 1). C.I.G. nu are o calificare profesională, nu a fost înregistrată vreodată cu*

venituri și nu a fost angajată niciodată. De altfel, din verificările efectuate s-a constatat că niciunul dintre membrii familiei acesteia nu sunt ngajați și nu lucrează. Judecătorul fondului a ignorat criteriul contextului economic și social în care se află partea civilă și a acordat despăgubiri într-un cunșum care va conduce la îmbogățirea acesteia (19.459,73 lei despăgubiri materiale, 5000 lei/rentă lună pe tot restul vieții și 700.000 EUR). Concluzionând, vă solicităm să observați că despăgubirile acordate de instanță depășesc cu mult efectul unei măsuri compensatorii (de alinre), conducând în realitate la o modificare a statutului social și la o îmbogățire a părții civile. ” Așadar, obiectul plângerii adresat CNCD împotriva apărătorului ales, se confundă, pe fond cu o cerere de examinare a susținerilor făcute de avocat în exercitarea profesiei sine qua non legate de interesele clienților pe care îi reprezintă și care erau supuse cenzurii instanțelor de judecată, sub aspectul legalității și a temeiniciei.

14. Analizând susținerile părților, înscrisurile aflate la dosar, definiția discriminării cuprinsă în Art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată, în opinia Colegiului, împrejurările invocate de petentă exced incidenței art. 2. din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 din O.G. 137/2000, republicată.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 16.09.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 28.09.2020
Redactat și motivat de A.P.G. și H.G

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.